

Els 14 punts d'Umberto Eco per detectar el feixisme al teu voltant

L'escriptor italià alerta al llibre "Contra el feixisme" (Ara Llibres) que n'hi ha prou que un d'aquests elements aparegui "per tal que arrelhi una nebulosa feixista"

El líder de Vox, Santiago Abascal | Flickr Vox

"L'ur-feixisme, el feixisme etern, encara és al nostre voltant, de vegades vestit de paisà". Amb aquestes paraules, Umberto Eco (Alessandria, 1932 - Milà, 2016) alerta del perill del feixisme i apunta que el nostre deure com a ciutadans és desemmascarar-lo, també quan es presenta amb formes "innocents" o "noves". Al llibre *Contra el feixisme*, reeditat ara per Ara Llibres (<http://www.arallibres.cat/ca/cataleg/1/1335/contra-el-feixisme>), l'escriptor i filòsof italià identifica, aïlla 14 característiques del que ell anomena *ur-feixisme* o *feixisme etern*. Com sosté l'autor, aquests elements no es poden emmarcar en un sol sistema i molts es contradiuen, "però n'hi ha prou que una d'elles hi sigui present per fer que arrelhi una nebulosa feixista".

Aquestes són les 14 característiques d'Eco, acompanyades d'alguns vídeos de líders polítics actuals que hi recorren:

1. El culte a la tradició. El text fundacional de qualsevol moviment feixista conté els principals pensadors tradicionals. Aquest tradicionalisme és més antic que el feixisme, i va néixer en l'època hel·lenística com a reacció al racionalisme de la Grècia clàssica. Aquesta nova cultura ha de ser sincrètica, és a dir, ha de combinar formes diferents de creences; una combinació que ha de tolerar les contradiccions i que permet combinar Sant Agustí amb Stonehenge (el *New Age*) o el

Grial amb els protocols dels savis de Sió (Julius Evola, una de les fonts centrals de la nova dreta italiana).

2. El rebuig a la modernitat. Aquest tradicionalisme implica un rebuig a la modernitat. Això pot sobtar, ja que els feixistes i els nazis adoraven la tecnologia, però aquesta lloança a la modernitat és, com explica Eco, "l'aspecte superficial d'una ideologia basada en la sang i en la terra". En concret, el feixisme s'oposa a la forma de vida capitalista, però especialment al model sorgit de 1789. S'entén la Il·lustració com el principi de la depravació moderna i, en aquest sentit, el feixisme és irracionalisme.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=NE8mrsrJ4o0>

3. El culte de l'acció per l'acció. Cal actuar abans de pensar, sense cap mena de reflexió. Per al feixisme, la cultura és sospitosa, perquè se la identifica amb actituds crítiques. "Porcs intel·lectuals", "esnobs radicals", "les universitats són caus de comunistes"... Són expressions habituals del feixisme, que acusa la cultura moderna i els pensadors liberals d'haver abandonat els valors tradicionals.

4. El desacord és traïció. El pensament crític és inacceptable perquè fa distincions i distingir és modernitat. Mentre la comunitat científica entén el desacord com a eina de progrés, per al feixisme etern el desacord és traïció al moviment.

5. La por natural a la diferència. El desacord és símptoma de diversitat i el feixisme és contrari a la diversitat. El feixisme creix explorant i exacerbant la por a la diferència, la por a l'intrús. El feixisme és racista per definició.

President Trump during California #SanctuaryCities

(https://twitter.com/hashtag/SanctuaryCities?src=hash&ref_src=twsrc%5Etfw) Roundtable: "These aren't people. These are animals."

Full video here: <https://t.co/alyS47LI5V> (<https://t.co/alyS47LI5V>) [pic.twitter.com/ifXicTHHP0](https://t.co/ifXicTHHP0) (<https://t.co/ifXicTHHP0>)

? CSPAN (@cspan) May 16, 2018

(https://twitter.com/cspan/status/996845374819192833?ref_src=twsrc%5Etfw)

6. La crida a les classes mitjanes frustrades. El feixisme sorgeix de la frustració individual o social. Històricament els moviments feixistes han fet crides a aquestes classes mitjans castigades per alguna crisi o humiliació política, o espantades per la pressió de grups socials fins aleshores subordinats.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=lo2fyqfctk0>

7. El nacionalisme. Per al feixisme, el privilegi únic d'aquells que no tenen una identitat social és haver nascut al mateix país. Els únics que poden oferir la identitat a la nació són els enemics, és per això que en el feixisme hi ha l'obsessió pel complot dels altres països. "Els seguidors s'han de sentir assetjats", sosté Eco. I com s'aconsegueix això? Una manera senzilla és apel·lar a la xenofòbia.

8. Els enemics són ahora massa forts i massa febles. Els seguidors del feixisme s'han de sentir humiliat per la força dels enemics, però ahora han d'estar convençuts que poden derrotar-lo. Els feixistes, per tant, estan condemnats a perdre les guerres, perquè són incapaços de valorar amb objectivitat la força del seu enemic.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=_D15KrcqjY

9. La vida per a la lluita. No hi ha lluita per a la vida, sinó vida per a la lluita. El pacifisme és col·lúsió amb l'enemic i dolent, perquè la vida és una guerra permanent. Això provoca una

paradoxa: els enemics han de ser derrotats i per tant hi ha d'haver una batalla final que permetrà al moviment dominar el món. La contradicció es produeix quan, després de la solució final, es produiria una era de pau, que contradiu el principi de la guerra permanent.

10. L'elitisme popular. El feixisme és elitista. Cada ciutadà pertany al millor poble del món, i els membres del partit són els millors ciutadans. El líder sap que la seva força rau en la feblesa de les masses i per tant, tothom menysprea els seus inferiors de manera que es reforça el sentit d'un elitisme de massa.

11. Educats per ser herois. El culte a l'heroisme està lligat al culte a la mort. L'heroi feixista aspira a la mort com la millor recompensa per una vida heroica. L'heroi feixista està impacient per morir i, com diu Eco, la seva impaciència fa que sovint morin els altres.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=irhQU_UT0Zo

12. El masclisme. La guerra permanent i l'heroisme són jocs difícils de jugar, i per això el feixisme etern projecta la seva voluntat de poder en qüestions sexuals. Així neix el masclisme, que implica menyspreu envers les dones i totes aquelles orientacions sexuals que no siguin l'heterosexualitat.

13. Populisme qualitatiu. Per als feixistes, els individus com a tal no tenen drets i el "poble" es concep com una qualitat monolítica que expressa la "voluntat comuna". "Quan un polític mostra dubtes sobre la legitimitat del Parlament perquè ja no representa 'la veu del poble', podem notar l'olor del feixisme etern", diu Eco.

14. La "neollengua". La llengua va ser inventada per Orwell a 1984. Els textos escolars nazis o feixistes es basaven en un lèxic pobre i una sintaxi elemental, per evitar els instruments per al raonament complex i crític.